

Hydro Aluminium Karmøy
Hydrovegen 160
4265 Håvik

Oslo, 9. januar 2023

Deres ref.:
Mona Assadian

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/777
2022.0530.miljodir

Saksbehandler:
Annicken Hoel

Rapport etter tilsyn 5. og 6. desember 2022 ved Hydro Karmøy

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Hydro Aluminium Karmøy (virksomhetsnummer: 874285072) – heretter kalt Hydro Karmøy.

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Hydro Karmøy har mangler i sin oppfølging etter vedlikeholdskontroll i virksomhetens gass-system
- Avvik 2: Lagring av bunnkaker i Hydro Karmøy er ikke i henhold til krav for lagring av farlig avfall

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Hydro Karmøy må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 28. februar 2023.

Dere må betale gebyr

Hydro Karmøy må betale et gebyr på 35 000 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost innen 28. februar 2023

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Annicken Hoel. Merk svaret med saksnummer 2022/777 og tilsynsnummer 2022.0530.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Hydro Karmøy har mangler i sin oppfølging etter vedlikeholdskontroll i virksomhetens gass-system

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- storulykkeforskriften § 4 vedlegg III punkt 3

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette arbeidet skal dokumenteres skriftlig.

Storulykkeforskriften har krav til sikker drift mht. tilstandskontroll og vedlikehold, overvåking og kontroll av driften.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet tok vi stikkprøve av vedlikeholdsrutinene og dokumentasjon etter kontroll i enkelte deler av naturgassgass- og propansystemet.

Hydro Karmøy gjennomfører tre måneders visuell kontroll og årlig vedlikeholdskontroll i gassanleggene sine. Disse gjennomføres dels av internt personell og dels av eksterne. Støperiet er den største forbrukeren av naturgass. Vi så på rørstrek fra naturgassinntaket (sone 10), naturgassdistribusjon i støperiet (sone 80) og propanslange fra hovedtank (30 m³) til mobile propantanker.

Utsatt reparasjon av gassventil

Etter ekstern kontroll av gassanleggene i 2020 ble det avdekket lekkasje i en ventil i distribusjonsnettet i pressboltstøperiet. Avviket ble lagt inn i SAP med høy prioritet (innen seks uker) for å lukke avviket. Først etter ni måneder ble imidlertid ventilen reparert og avviket lukket i SAP. Hydro Karmøy kunne ikke opplyse om hvorfor reparasjonen var blitt utsatt.

Manglende sporbarhet etter vedlikeholdskontroll

Det foreligger skriftlige vedlikeholdsrutiner/sjekklister for vedlikeholdskontroll i enhetene vi undersøkte. Videre var det gjennomført årlig kontroll i 2021 og 2022, med unntak av årets kontroll av propanslange som var utsatt til 22. desember 2022.

Etter vedlikeholdskontroll var det kun resultatene fra sone 10 i naturgass-systemet som var loggført i SAP. Dette var i form av utfylte sjekklister med eventuelle kommentarer, og dokumentasjon på at de enkelte kontrollpunktene var utført. For de øvrige enhetene vi undersøkte, opplyste virksomheten at vedlikeholdet var utført og kvittert ut i SAP i form av registrert arbeidstid, men det manglet dokumentasjon fra kontrollen. Virksomheten mangler dermed en tilgjengelig oversikt over utstyrets status, utvikling og historikk.

Hydro Karmøy opplyste at de arbeider for at vedlikeholdskontroll av utslippskritisk utstyr skal dokumenteres i SAP – at de skal gå over fra "negativ rapportering", dvs. fra kun å dokumentere tiltak etter avvik i kontroll, til "positiv rapportering" – å dokumentere resultatene etter kontrollen. Hydro Karmøy kunne imidlertid ikke opplyse om når de forventer at de har ferdigstilt denne omleggingen.

Avvik 2: Lagring av bunnkaker i Hydro Karmøy er ikke i henhold til krav for lagring av farlig avfall

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, punkt 9.2.1

Beskrivelse av krav

Farlig avfall skal ikke lagres i virksomheten lenger enn 12 måneder.

Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Bunnkaker er kategorisert som farlig avfall fordi de inneholder noe kryolitt fra elektrolysebadet. De lagres vanligvis innendørs før de sendes til gjenvinning.

Hydro Karmøy hadde store driftsforstyrrelser i 2019 og 2020 som medførte at flere elektrolyseceller måtte tas ut før naturlig utskifting. Bunnkakene fra disse cellene har et tykkere metall-lag og en mindre håndterbar form. Firmaet som mottar bunnkakene fra Hydro Karmøy har ikke anledning til å behandle bunnkakene – både pga. formen på bunnkakene, men også den totale mengden. Bunnkaker fra driftsforstyrrelsene har vært lagret ute fra 2019 og 2020, og mengden er over 120 tonn.

Hydro Karmøy har skilt ut de minst forurensede bunnkakene og lagrer dem utendørs på paller med presenning over. Det er to steder i virksomheten disse bunnkakene lagres ute, Tippen og

rubbs-hall. Underlaget der pallene står er tett dekke. Fra Tippen går eventuell avrenning til settlingsbasseng før utslipp, og fra rubbs-hall går eventuell avrenning til bekk og deretter sjø. Hydro Karmøy har risikovurdert dagens lagring utendørs og beregnet at risikoen er lav etter gjennomførte tiltak som:

- presenning over avfallet og
- månedlig visuell kontroll av området og at eventuelle hull i presenningen lappes.

Videre at vannkvalitet i bekk og settlingsbasseng er gjenstand for månedlige målinger.

Under befaringen så vi at presenningen over pallene med avfallet var festet med store metall- og betongbiter på alle sidene. Presenningen framsto som solid, men slitt, og på flere steder var presenningen lappet. Under tilsynet kunne ikke Hydro Karmøy bekrefte om de månedlige vannmålingene i settlingsbassenget og i bekken vil kunne oppdage avrenning fra avfallet bl.a. ut fra hvilke komponenter de analyserer på. Månedlige målinger fra bekken vil uansett kun gi informasjon om vannet som renner ut i bekken på akkurat prøvetakings-tidspunktet.

Bunnkakene som lagres utendørs har vært lagret i mer 12 måneder – noe som er brudd på tillatelsens krav om maksimal lagringstid på 12 måneder. Miljødirektoratet vurderer også at dagens utendørs lagring av bunnkaker i Hydro Karmøy ikke tilfredsstillende tillatelsens krav om at annen lagring enn innendørs lagring må gi minst like lav risiko og miljøbeskyttelse.

Under tilsynet informerte virksomheten at de anså dagens utendørs lagring som midlertidig, men at det har tatt tid å finne en løsning for å håndtere avfallet. I etterkant av tilsynet har Hydro Karmøy opplyst at de nå har funnet utstyr som kan klippe bunnkakene i egnet størrelse. Videre opplyser Hydro Karmøy at oppklippede bunnkaker skal lagres innendørs i bek-lageret inntil de kan sendes til resirkulering.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Hydro Karmøy må betale et gebyr på 35 000 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 4. november 2022 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykkeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Hydro Karmøy sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Annicken Hoel
- Ole Jakob Birkenes
- Rithushan Sivathas

Fra Hydro Karmøy deltok bl.a.

- Mona Assadian
- Jan Axel Roness

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Hydro Aluminium ble kontrollert under tilsynet:

- Hydro Aluminium Karmøy, Karmøy

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Storulykke:

- Uønskede hendelser og tilløp til uønskede hendelser
- Oppfølging etter konserntilsyn
- Internkontroll

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Behandling av farlig avfall
- Drift og vedlikehold

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 4.12.2015, sist endret 16.12.2021

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Risikoanalyse for lagring av bunnkaker utendørs datert 15.06.2022
- Sikkerhetsrapport Hydro Aluminium Karmøy, datert 18.12.2020
- Utdrag fra SAP om vedlikeholdskontroll av naturgassrørstrekk (sone 10)
- Forebyggende vedlikeholdsplan for mobilt utstyr med propan og propanslange fra hovedtank
- Forebyggende vedlikeholdskontroll av distribusjonsnett for naturgass ved støperi (sone 80)
- Dokumenterte kontroller i sone 10 i 2021 og 2022

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Rapportering av hendelser og tilløp til hendelser til DSB

Hydro Karmøy har prosedyre for å ivareta pliktene i § 13 om gransking og rapportering av uønskede- og tilløp til uønskede hendelser. Hendelser som rapporteres til DSB brukes blant annet i utveksling av erfaring mellom landene i EØS-området. Hendelsene legges inn i databasen eMARS. Det ble presisert at storulykker eller hendelser med potensial til å utvikle seg til en storulykke ikke nødvendigvis må involvere de stoffene som gjør at virksomheten er omfattet av storulykkeforskriften for å være omfattet av kravet til å rapportere hendelsen.

Lukking av tidligere avvik – erfaringsutveksling og oppfølging av tilsyn ved andre Hydro Aluminium verk.

Hydro har hatt rutiner for utveksling av informasjon blant annet relatert til funn fra tilsyn hos de ulike enhetene. Dette har blitt mer formalisert og skal i større grad sikre at det gjøres en konkret vurdering av hvorvidt eventuelle funn vil være relevante også på eget verk.

Rapportering av utslipp fra Speira (tidligere valseverket i Hydro Karmøy) – herunder NOx-utslipp

I Hydro Karmøys egenrapport av utslipp for 2021 har virksomheten også rapportert utslipp og avfall for Speiras drift, med unntak av utslipp av NOx og CO₂ fra bruk av naturgass i Speira. Speira har rapportert sitt CO₂ – utslipp fra naturgass i sin kvoterapportering for 2021, men har ikke rapportert NOx-utslippet fra naturgass i den øvrige egenrapporteringen. NOx-utslipp fra bruk av naturgass i Speira i 2021 er dermed ikke rapportert inn til Miljødirektoratet.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Annicken Hoel
tilsynsleder

Kopi til:

- Karmøy kommune
- Statsforvalteren i Rogaland ved Miljøvernavdelingen
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)